

Door de slagerij van hun zoon veranderde de fokkerijvisie van Adri en Catrien Mol in het Zeeuwse Hoek drastisch. Het fokdoel sloeg om naar eindproducten met voldoende massa en een superieure vleeskwaliteit. Het foktype bleef enkel voor de moederdieren van belang.

Catrien en Adri Mol: 'Een slager heeft een totaal andere bril op dan fokkers'

Het is economischer om fokkoeien langer aan te houden dan telkens te wisselen. Limousinfokker Adri Mol (57) uit het Zeeuwse Hoek is rechttoe rechtaan wanneer het over zijn bedrijfsfilosofie gaat. 'De opfok van een nieuwe vaars kost niet alleen geld maar vooral veel tijd en geduld', luidt zijn mening. 'Limousinkoeien blijven normaal gesproken heel lang op het bedrijf. Als ze elk jaar een goed kalf geven, is dat genoeg.'

Het was in het verleden niet altijd het geval dat Adri en zijn vrouw Catrien (56) zich zo sterk op economische resultaten richtten. De visie op het hele fokkersgebeuren veranderde toen hun zoon Peter een slagerij opstartte. Vanaf het begin was het meteen de bedoeling om daar eigen vleesproducten af te zetten. 'Ons fokdoel sloeg daardoor om richting vlees', bevestigt Catrien, die net zo enthousiast over de Limousins meepraat. Niettemin vergde de evolutie enige aanpassing in de bedrijfsvoering. 'Je bent altijd met een bepaald doel bezig in je fokkerij', verklaart Mol zich nader. 'Voor ons was dat tot op dat moment het fok- en keuringstype. Je kunt niet zomaar onmiddellijk overstappen op het vleestype. Omschakelen is niet zo makkelijk als het lijkt. Naast die vleesdieren wil ik immers ook nog koeien voor de fokrichting houden. De producten van fokkoeien zijn nu wel belangrijker dan de fokkoe zelf.'

Cijfers centraal

Na de komst van de eerste Limousin ongeveer dertig jaar terug groeide de veestapel van Adri en Catrien uit tot het huidige aantal van 170 stuks op 60 hectare. Per jaar houden deze bedrijfsleiders 55 tot maximaal 60 moederdieren die gespreid over het hele jaar kalven. Voor die keuze vormt de afzet naar de slagerij de achterliggende reden. 'Omdat we elke week een dier slachten, kun je de kalvingen moeilijk groeperen op een paar maanden.' Ondanks de spreiding van het kalfseizoen

Ideal, met 4000 gecontroleerde nakomelingen een zekerheid op het Zeeuwse bedrijf

laat Mol de dieren consequent binnen kalven, een omslachtige maar vooral bewuste keuze. 'Als er eens wat misloopt, kun je makkelijker ingrijpen. Zo houd je een betere controle.'

Naast controle vormt registratie een belangrijke sleutel. Via een managementpakket voor vleesvee houden Adri en Catrien alle gegevens op de computer

nauwkeurig bij. Vooral aan de regelmatig geregistreerde gewichten hechten deze fokkers veel belang. Daarbij is gewerkt volgens het Franse systeem met een weging op vier en zeven maanden. 'Het gewicht op vier maanden dient om de moe-

Cijfers als uitgangsmateriaal

Limousinfokker Adri Mol: 'De producten van een fokkoe zijn belangrijker dan de fokkoe'

Registratie van groei en groeisnelheid vormen de basis in de fokkerij

dereigenschappen te bepalen', verduidelijkt Mol, terwijl hij naar de melkgift verwijst. 'Op zeven maanden weet je wat het kalf kan en bekijk je de genetische aanleg voor groei.' Eventueel volgt een extra meting ter controle van de groei op latere leeftijd. De vierde en laatste gewichtsbepaling van de eindproducten gebeurt bij de slacht. 'Aan de hand van dat slachtgewicht berekent het programma de groei. Die is belangrijk, want hoe vlugger de groeisnelheid, hoe sneller de roulatie, hoe beter voor het bedrijf.' Via hun zoon krijgen ze aanvullende gegevens zoals de beoordeling van de kleur en de algemene vleeskwaliteit. 'Door die samenspraak leer je veel bij. Een slager heeft immers een andere bril op dan fokkers.'

Cijfers vormen ook de grondvesten voor de fokkerij. In te zetten stieren, hetzij voor kunstmatige of natuurlijke inseminatie, ontleedt en bestudeert Adri erg

nauwkeurig. Jonge aangekochte stieren onderwerpt hij om die reden aan een proefperiode. Resultaten voor groei, ontwikkeling en karakter houdt Mol daartoe nauwkeurig in de gaten. 'Als een stier na enige tijd goed lijkt te fokken, kunnen we die nog altijd volop gaan inzetten.'

Basis is selectie

Ondanks de economische opzet vormt fokkerij nog steeds het stokpaardje op dit Limobedrijf. Reizen naar de bakermat van het Franse ras maken daar stevast deel van uit. Ook voor de keuze van het mannelijke fokmateriaal reist deze Limofokker af naar de streken rond Limoges. Op die manier belandden de afgelopen jaren Nestorzoon Salien en de jongste nieuwkomer Siphon (v. Epsom) op het Zeeuwse bedrijf. De oud-gediende Franse fokstier Ideal verhuisde door gelukkig toeval naar Hoek. Met 4000 gecontroleerde nakome-

lingen betekent deze laatste een welkome aanvulling op het rijtje natuurlijke dekkers. Het assortiment mannelijke vererfers wordt tot slot vervolledigd met de KI-stieren Manoir (v. Cesar), Nestor (v. Ideal) en Irakou (v. Gigolo); een drielat dat meer tegen het foktype aanleunt. 'Ik probeer elk jaar een tiental moederdieren met KI-stieren te combineren om daaruit toekomstige fokkoeien te selecteren', benadrukt Mol, terwijl hij de moeilijkheid van bronstdetectie aanhaalt. 'Om ze toch tigt te vinden moet je heel alert zijn. Je moet er bij wijze van spreken bijna voor uit je bed komen. Noteren en registreren is dus de boodschap.'

De selectie van goede moederdieren krijgt elk jaar grote aandacht. 'Gemiddeld houden we zeven of acht vaarzen aan voor de vervanging', begint Mol, die de pinken net als de beste fokdieren per definitie met een KI-stier insemineert. Reden daarvoor zijn de betrouwbare gegevens voor het geboorteverloop. 'Een zware kalving is slecht voor het latere leven van een koe. De eerste geboorte is van belang. Als het een licht kalf is, krijg je later nooit problemen. In de totale vleesopbrengst over een koeienleven is het eerste kalf trouwens niet eens zo belangrijk.'

Dat uit deze eerste kruising niets aangehouden wordt, is een vlieger die bij de familie Mol niet opgaat. 'Uit hele goede lijnen durven we eens een eerste kalf aan te houden', bevestigt Mol. 'In de fokkerij is het nu eenmaal zo dat je meer verliefd bent op de ene lijn dan op de andere.' Selectie van de fokdieren gebeurt op dezelfde basis als het uitzoeken van de slachtdieren. Resultaten van groei en moedereigenschappen liggen ook hier ten grondslag. Daarin kijkt Mol vastberaden verder dan alleen de prestaties van koe en kalf. 'Vaak ga ik het zoeken in heel oude bloedlijnen. Toevalsproducten komen er hier niet aan te pas bij de fokkerij. De vererving is zowel in vrouwelijke als mannelijke lijn een belangrijk gegeven. Als je een moeder hebt met een slechte rug kan dat generaties later nog terugkomen. In de rundveefokkerij ga je meestal traag vooruit, maar met één foute beslissing kun je de vooruitgang wel in een keer kwijt zijn.' De selectie omschrijft Mol dan ook als een moeilijke zaak. 'Je kunt ook niet in dat dier kijken.'

Annelies Debergh